

VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM

De Boelelaan 1105
Telefoon (020) 598.5337

COLLEGE VAN BEROEP
VOOR DE EXAMENS

No 2021/17/984

HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak op het beroep van [naam], hierna appelland, studentnummer [studentnummer], tegen de beslissing van de Examencommissie van de School of Business and Economics, hierna verweerster, genomen op 20 januari 2021, om het tentamen Economics for the Global Era, hierna het tentamen, van appelland zoals afgelegd op 11 december 2020 ongeldig te verklaren. Appelland is uitgesloten van deelname aan alle tentamens tot aan het einde van het studiejaar 2020-2021.

I. Loop van het geding

Namens appelland heeft zijn raadsman mr. R. Verspaandonk, advocaat te Den Haag, op 28 januari 2021 bij het College van Beroep voor de Examens, hierna College, beroep ingesteld tegen het besluit van verweerster van 20 januari 2021. Appelland heeft gevraagd om een spoedprocedure omdat hij wil deelnemen aan tentamens en na afloop van de beroepsprocedure kunnen vernemen welke cijfers hij heeft behaald. Verweerster heeft appelland voor de duur van de procedure voor zijn eigen rekening en risico toegelaten tot de tentamens, met dien verstande dat een examiner het werk van appelland pas zal beoordelen als het College het beroep gegrond verklaart.

Op 1 februari 2021 heeft het College aan verweerster gevraagd om in overleg met appelland na te gaan of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is. Verweerster heeft appelland uitgenodigd voor een gesprek op 5 februari 2021. Een minnelijke schikking bleek niet mogelijk te zijn. Verweerster heeft op 22 maart 2021 een verweerschrift ingediend met het dossier van haar onderzoek. Het beroep is behandeld op de zitting van het College van 13 april 2021 via beeldbellen. De raadsman van appelland was aanwezig. Appelland was niet aanwezig omdat hij overweegt om te stoppen met de opleiding. Namens verweerster waren prof. dr. J.L. Wielhouwer (lid) en mr. drs. J.J.M. Welling (secretaris) aanwezig. Partijen hebben hun standpunten mondeling toegelicht.

II. Feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat het College uit van de volgende feiten.

Op 11 december 2020 is het tentamen Economics for the Global Era online afgenomen. De starttijd van de deelname van appelland is 12:18:13 en de eindtijd is 13:34:11.

De studenten van het eerste studiejaar hebben een WhatsAppgroep onder de naam IBA Nederlandse studenten.

Op de WhatsAppconversatie van die WhatsAppgroep is het volgende te lezen en te zien:

"[naam appelland]

What was the deadweight loss one (13:30)

[naam medestudent 1]

What about mets and moma question (13:30)
[naam medestudent 2] (What was the deadweight loss one)
D (13:30)
[naam appelland]
13? (13:30).
....
[naam appelland]
6.53, 13,44 of 13 (13:32)”

Kort na het afleggen van het tentamen op 11 december 2020 is bij verweerster bericht van deelnemers aan het tentamen binnengekomen dat er tijdens het tentamen een WhatsAppgesprek liep in de groepsapp van de eerstejaarsstudenten. Studenten hebben prints van de WhatsAppconversatie gedeeld met verweerster. De directeur van de opleiding heeft namens verweerster een e-mail gestuurd naar de studenten die het tentamen van 11 december 2020 hebben gemaakt. In de e-mail worden de studenten opgeroepen zich te melden bij verweerster omdat er bewijs ligt van academisch wangedrag. Studenten die hebben meegedaan aan de WhatsAppconversatie tijdens het tentamen krijgen twee opties.

1. Student meldt zich, het tentamen van 11 december 2020 zal ongeldig worden verklaard, er komt een aantekening van het incident (voor intern gebruik binnen de opleiding) en de student krijgt de gelegenheid om een hertentamen te doen.
2. Student meldt zich niet, verweerster zal een beslissing nemen op basis van het bewijs dat er nu ligt en aan de betreffende student zal een langdurige sanctie worden opgelegd.

De studenten hebben tot 22 december 2020 de tijd gekregen om zich te melden bij verweerster. Appelland heeft zich naar aanleiding van deze oproep niet gemeld.

III. Standpunten van partijen

Appelland voert het volgende aan. De beslissing waartegen het beroep is gericht, is alleen ondertekend door de secretaris, maar die is niet zelfstandig bevoegd om dit soort beslissingen te nemen. Appelland is niet gehoord voordat verweerster tot haar beslissing is gekomen. Dat is in strijd met de Regels en Richtlijnen van verweerster. Het contact dat appelland gehad heeft met zijn medestudenten vond plaats op een moment dat hij het tentamen al had afgesloten. Hij heeft nog een vraag gesteld in de appgroep maar toen hij daar geen antwoord op ontving, heeft hij uitgelogd. Dat andere studenten nog staan ingelogd op het tentamen acht appelland niet zijn verantwoordelijkheid. Appelland spreekt tegen dat wat hij gedaan heeft het plegen van fraude is. Volgens hem is er sprake van een onregelmatigheid en heeft hij daarvoor een te zware sanctie gekregen. Bij het opleggen van deze sanctie zijn zijn persoonlijke belangen niet meegewogen. De sanctie is disproportioneel. Verder heeft verweerster een spijtoptantenregeling ingericht waardoor studenten op basis van hun houding in de procedure een zwaardere of lichtere sanctie hebben gekregen. Appelland acht dit niet juist. De sanctie moet worden opgelegd op grond van de onjuiste gedraging en niet op basis van iemands houding in de procedure. Appelland vraagt in beroep om de beslissing van verweerster te vernietigen en om verweerster op te dragen hem de kosten van juridische bijstand te vergoeden.

Verweerster blijft bij haar besluit. Kort na de beslissing van 20 januari 2021 is appelland ingegaan op de vraag of hij nog in gesprek wil gaan met verweerster om zijn standpunt toe te lichten. Op 26 januari 2021 heeft dit gesprek plaatsgevonden. Tijdens dat gesprek heeft appelland verteld dat hij geen gebruik heeft gemaakt van de spijtoptantenregeling omdat hij geen antwoord heeft gekregen op zijn in de WhatsAppgroep gestelde vraag en omdat hij dacht dat hij toch niet zou worden gepakt. Appelland legt in dit opzicht tegenstrijdige verklaringen af. Eerst heeft hij verklaard dat hij tijdens het tentamen wel gebruik heeft gemaakt van zijn telefoon en nu in beroep stelt appelland dat hij geen gebruik heeft gemaakt van zijn telefoon.

De mogelijkheid dat er een afwijking is in tijdsregistratie tussen de WhatsAppgroep en de logtijden van Testvision (het programma waarin de studenten het tentamen van 11 december 2020 hebben gemaakt) is door verweerster onderzocht. Het is inderdaad mogelijk dat er een tijdsverschil is van enkele seconden, maar niet van enkele minuten. Voor verweerster staat met de logtijden van appelland in Testvision in combinatie met de logtijden van de WhatsAppconversatie vast dat appelland tijdens het tentamen gebruik heeft gemaakt van zijn telefoon. De stelling van appelland dat hij geen antwoord heeft gekregen

op zijn vraag is niet juist. Bij dit multiplechoicetentamen heeft hij als antwoord gekregen op zijn vraag dat het juiste antwoord “d” is. Contact tijdens het tentamen met medestudenten is in strijd met de Regels en Richtlijnen voor examens/tentamens SBE 2020/2021.

Het tentamen waar het hier om gaat betreft een eerstejaars tentamen. Eerstejaarsstudenten hebben de mogelijkheid om voor 1 februari te stoppen met de opleiding en ontvangen dan geen bindend studieadvies. Een negatief bindend studieadvies zou betekenen dat appellant drie jaar zou moeten wachten tot hij weer met zijn studie kan beginnen. Indien er tot februari ernstige achterstand is opgelopen wordt studenten geadviseerd om gebruik te maken van die regeling zodat zij in het volgende studiejaar een nieuwe start kunnen maken. De inzet van verweerster was om die regeling ook beschikbaar te houden voor de tientallen studenten die hebben meegedaan aan het tentamen van 11 december 2020 en daarbij hebben deelgenomen aan de WhatsAppconversatie. Indien verweerster ervoor zou kiezen om deze tientallen studenten eerst te horen en daarna pas tot een besluit te komen, zou de datum van 1 februari verstreken zijn. Gelet op de beschikbare hoeveelheid tijd, het omvangrijke aantal betrokken studenten en het beschikbare technische bewijs heeft verweerster in dit geval besloten om eerst een besluit te nemen en daarna studenten de gelegenheid te geven om aan haar een mondelinge toelichting te geven op de feiten.

Met de spijtoptantenregeling zoals aangeboden door verweerster is bedoeld de bovengrens aan te geven van de te verwachten sanctie. Het uitgangspunt van verweerster is dat de studenten die zich melden, voor verlaging van de op te leggen sanctie in aanmerking komen. De sanctie is alleen gebaseerd op de ernst van de fraude en op de houding van de student of hij zich wel of niet meldt bij verweerster. Verweerster heeft bij het bepalen van de strafmaat de volgende aspecten laten meewegen. De ernst van het feit, de openlijkheid van de fraude (aangezien alle eerstejaars van de opleiding zijn aangesloten bij deze WhatsAppgroep), het schenden van het in studenten in deze moeilijke tijd van coronamaatregelen gestelde vertrouwen en tot slot de nog openstaande mogelijkheid voor studenten om gebruik te maken van de 1 februari regeling. De sanctie voor langere duur is aangekondigd (sanction of extended duration). Verweerster heeft duidelijk gemaakt hoe hoog zij dit opneemt. Verweerster heeft uitdrukkelijk als mogelijkheid open willen laten dat studenten zelf kiezen voor een mildere sanctie. De sanctie lijkt zwaarder dan wat de werkelijke impact zal zijn indien studenten ervoor kiezen om zich uit te schrijven. Zij kunnen dan in het volgende studiejaar weer met een schone lei beginnen. In het gesprek over een mogelijke minnelijke schikking is aan appellant aangeboden om zijn bindend studieadvies uit te stellen tot het volgende studiejaar. Appellant is op dat aanbod niet ingegaan.

IV. Overwegingen van het College

Het beroep van appellant is tijdig ingesteld en voldoet ook overigens aan de wettelijke eisen. Het College passeert het betoog van appellant dat er een technisch gebrek is aan de beslissing waartegen beroep is ingesteld, omdat zij alleen afkomstig zou zijn van de secretaris. Ter zitting heeft verweerster immers bekrachtigd dat de bestreden beslissing is genomen namens haar.

In deze zaak gaat het over een eerstejaars tentamen dat op 11 december 2021 online is afgelegd onder digitaal toezicht van verweerster. Om ondanks de coronamaatregelen studenten niet onnodig te laten vertragen biedt de opleiding de tentamens online aan. Daarop wordt digitaal toezicht gehouden in die zin dat er opnamen worden gemaakt en dat de individuele in- en uitlogtijden worden geregistreerd. Op het tentamen zijn de Regels en Richtlijnen voor examens/tentamens SBE 2020-2021 (R&R SBE) van toepassing. Daarnaast heeft de opleiding voor het toezicht op online tentamens aanvullende technische voorschriften gegeven. Verweerster heeft van een klokkenluider screenshots ontvangen van een WhatsAppgesprek dat tijdens het tentamen is gevoerd.

Het eerste punt waar appellant en verweerster over van mening verschillen is of hetgeen appellant wordt verweten, als fraude moet worden aangemerkt of dat het een onregelmatigheid betreft. Ingevolge artikel 23 onder c lid 2a R&R SBE wordt als fraude in ieder geval aangemerkt: “contact hebben met een andere student terwijl het tentamen gaande is”. In aanvulling op artikel 23 bevat bijlage E nadere bepalingen over de afname van digitale en online tentamens. Ingevolge artikel II van deze bijlage pleegt een student in elk geval fraude bij constateerbaar gebruik van een mobiele telefoon en als er met anderen wordt gecommuniceerd.

Het College stelt op grond van deze voorschriften vast dat de gedragingen waarvan appelland wordt beschuldigd, moeten worden beschouwd als het plegen van fraude.

Verder stelt appelland zich op het standpunt dat hetgeen hem wordt verweten niet bewezen is. Ook daarin volgt het College appelland niet. Uit de uitdraai van de logtijden van Testvision in combinatie met de logtijden van de WhatsAppconversatie blijkt dat appelland tijdens het tentamen van 11 december 2020 contact heeft gehad met andere studenten. Verweerder heeft derhalve terecht en op goede gronden kunnen vaststellen dat appelland fraude heeft gepleegd tijdens het tentamen.

Uit de R&R SBE (artikel 23 onder d lid 2) volgt dat verweerder alvorens tot een oordeel te komen, de student de gelegenheid geeft om te worden gehoord. Van die voorgeschreven volgorde is verweerder in dit geval afgeweken. De combinatie van omstandigheden op grond waarvan verweerder tot wijziging van de gebruikelijke volgorde is gekomen – de grote groep studenten, de beschikbare tijd voor de uitschrijfmogelijkheid per 1 februari, en het technische bewijs – vormt naar het oordeel van het College voldoende grond om in dit specifieke geval van deze bepaling af te wijken. Het College voegt daar nog aan toe dat appelland daardoor niet is benadeeld in zijn mogelijkheid om zich te verdedigen. Het College acht de wijziging van de voorgeschreven volgorde in de procedure door verweerder in dit geval niet ongerechtvaardigd.

Verweerder heeft in de loop van december 2020 een zogenaamde spijtoptantenregeling aangeboden aan de deelnemende studenten aan het tentamen. Naar het oordeel van het College is een spijtoptantenregeling in principe geoorloofd indien dit voor de studenten die hiervan gebruikmaken een lichtere sanctie oplevert en zij voor het overige niet worden gedwongen om van deze regeling gebruik te maken. De sanctie die wordt opgelegd aan de overtreders die geen gebruik maken van de spijtoptantenregeling dient in overeenstemming te zijn met de ernst van overtreding; de omstandigheid dat zij geen gebruik maken van deze regeling mag hen bij de vaststelling van de strafmaat niet worden toegerekend en mag derhalve niet leiden tot een zwaardere sanctie dan reeds op grond van de overtreding gerechtvaardigd is.

De onderhavige spijtoptantenregeling voldoet aan deze voorwaarden. Uit de berichtgeving aan de studenten blijkt dat van degenen die gebruikmaken van deze regeling (slechts) het tentamen ongeldig wordt verklaard en zij daarvan een aantekening krijgen in hun persoonlijke dossier; deze studenten behouden het recht om deel te nemen aan het hertentamen. Degenen die geen gebruik maken van deze regeling, maar alsnog tegen de lamp lopen "*will be sanctioned accordingly for an extended duration*". Het College begrijpt dat hiermee is beoogd te zeggen dat deze studenten een sanctie zullen krijgen die in overeenstemming is met de ernst van de door hun gepleegde overtreding.

De aan appelland opgelegde sanctie dient derhalve ook in dit opzicht proportioneel van aard te zijn. Ingevolge art. 23 onder d lid 5 R&R SBE kan de Examencommissie in een geval van een ernstige vorm van fraude de student uitsluiten van deelname aan een of meer aan te wijzen tentamens voor maximaal een jaar. Aan appelland is de sanctie opgelegd dat hij is uitgesloten van alle tentamens tot het einde van het studiejaar. Met verweerder acht het College deze sanctie in overeenstemming met de ernst van de gepleegde fraude.

Bij het vaststellen van de zwaarte van de sanctie heeft verweerder rekening gehouden met de omstandigheden van het geval. Acht is geslagen op de ernst van het feit, namelijk de openlijkheid waarmee appelland contact heeft gelegd tijdens het tentamen met de hele groep studenten en dat dit ook na het afsluiten van het tentamen voor iedereen zichtbaar is gedaan. Daarbij heeft verweerder, naar ter zitting is gebleken, meegewogen dat appelland (nog) gebruik zou kunnen maken van een regeling dat hij, door zich voor 1 februari uit te schrijven, in het volgende studiejaar opnieuw met zijn studie kan starten. Het College ziet dat het oogmerk van de sanctie is dat verweerder aan appelland de gelegenheid geeft een bindend studieadvies en de daarbij behorende nadelige consequenties te vermijden.

Uit het hiervoor overwogene volgt dat het beroep van appellant ongegrond is en dat er geen aanleiding is om verweerster op te dragen de kosten van juridische bijstand aan appellant te vergoeden. Dit leidt volgende beslissing.

V. Uitspraak

Het College verklaart het beroep ongegrond en wijst het verzoek van appellant af om verweerster te gelasten aan hem de kosten van juridische bijstand te vergoeden.

Aldus gedaan te Amsterdam, op 29 april 2021, door prof. mr. dr. F.J. van Ommeren, voorzitter, dr. M.J.E. van Tooren en dr. J. Legradi, leden, in aanwezigheid van mr. F. Donner, secretaris.

prof. mr. dr. F.J. van Ommeren,
voorzitter

mr. F. Donner,
secretaris

Tegen een uitspraak van het College van Beroep voor de Examens kan, onder vermelding van een deugdelijke motivering, door betrokkene beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs, Postbus 16137, 2500 BC Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift is zes weken. Het griffierecht bedraagt € 49,-.